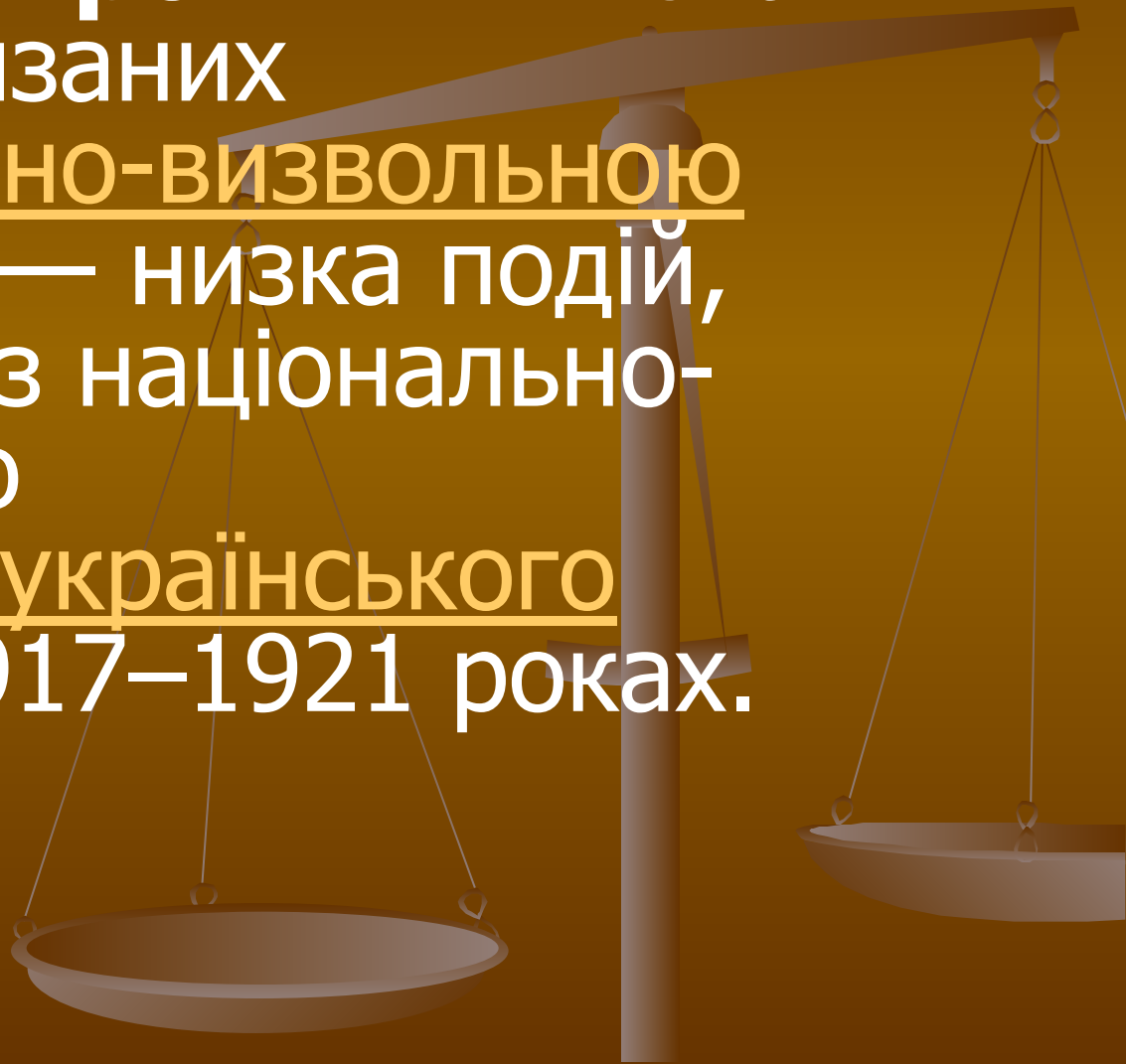

Українська
революція
1917-1921 років

Українська революція 1917–1921 років — низка подій, пов'язаних з національно-визвольною боротьбою — низка подій, пов'язаних з національно-визвольною боротьбою українського народу у 1917–1921 роках.

Лютнева революція в Росії

Черга біля продуктового магазину

На 31-му місяці війни в березні 1917 р. остаточно виявилася неспроможність Російської імперії відповідати на виклики історії. У суспільстві, стомленому нескінченною війною, розрухою та гострою нестачею продуктів харчування, соціальна напруженість досягла апогею.

Революція розпочалася 8 березня (23 лютого) в Петрограді. Загальний страйк супроводжувався масовими мітингами та демонстраціями, він швидко набув політичного значення.

Застосування зброї проти демонстрантів підштовхнуло солдатів Петроградського округу перейти на бік страйкарів.

9 березня (24 лютого) керівництво Державної думи звернулося до царя з вимогою створити «відповідальне міністерство», маючи на увазі уряд, який би підпорядковувався як царю, так і Державній думі. Цар проігнорував цю вимогу. Депутати Думи перейшли в опозицію і сформували в країні перехідний орган влади — Тимчасовий комітет для «наведення порядку і для встановлення відносин з установами та особами», який запропонував царю зректися престолу.

Солдати Волинського полку в Петрограді

Тимчасовий комітет Державної думи

15 (2) березня 1917 р. цар Микола II у своєму вагоні на станції Псков, де знаходився штаб Північного фронту, зрікся влади. Паралельне існування двох владних центрів — Тимчасового уряду і Петроградської ради, які не змогли розмежувати владні повноваження, підсилювали некерованість країною

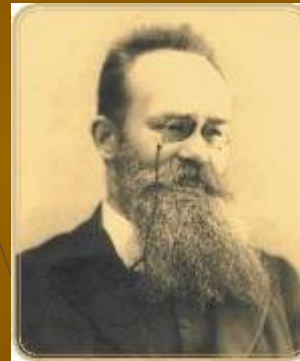
Утворення Центральної Ради та місцевих рад робітничих і солдатських депутатів

Вже на другий день звістка про революцію в Петрограді докотилася до Києва.

Товариство українських поступовців відразу визнало Тимчасовий уряд. Скориставшись його рекомендацією, представники української інтелігенції 17 (4) березня утворили в Києві Раду об'єднаних громадських організацій. Цей представницький орган влади мав всеукраїнське значення. Його назва — Центральна Рада — була прийнята без дискусій. 17 (4) березня вважається днем створення **Української Центральної Ради (УЦР)**.

20 березня Головою УЦР заочно обрали професора **Михайла Грушевського**, який перебував у засланні і прибув до Києва лише 26 (13) березня. Його заступниками стали Дмитро Антонович (УСДРП) і Дмитро Дорошенко (ТУП). Про утворення Української Центральної Ради був повідомлений Тимчасовий уряд.

Особа в історії

Грушевський Михайло (1866-1934).

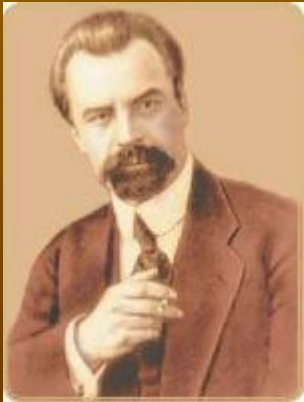
Громадсько-політичний і державний діяч, історик, організатор української науки.

Народився у м. Холмі, навчався на історико-філологічному факультеті Київського університету. У 28-річному віці очолив кафедру історії Львівського університету. Був одним з керівників Товариства українських поступовців.

Українські громадські організації та політичні партії

Після повалення самодержавства палітра політичних партій в Україні істотно збагатилася. На початку квітня 1917 р. Товариство українських поступовців провело з'їзд, головою якого переобрали М. Грушевського. Делегати заявили про підтримку Тимчасового уряду і зобов'язалися «всіма силами творити автономію України». У середині квітня 1917 р. провела свою конференцію Українська соціал-демократична робітничка партія (УСДРП). Визначними діячами соціал-демократичного національно-визвольного руху були **В. Винниченко** і **С. Петлюра**.

Особа в історії

**Винниченко
Володимир
(1880-1951).**

Політичний і громадський діяч, письменник.

У квітні 1917 р. відбувся установчий з'їзд **Української партії соціалістів-революціонерів (УПСР)**. За вплив на село в Україні боролися три політичні сили — більшовики, російські та українські есери.

Більшовики активно реалізовували привабливі гасла свого лідера.

Ленін вимагав «негайно влаштувати по всій Росії ради селянських і батрацьких депутатів».

Під контролем УПСР діяла й Українська селянська спілка. Завдяки їй партія українських есерів набула значної популярності на селі.

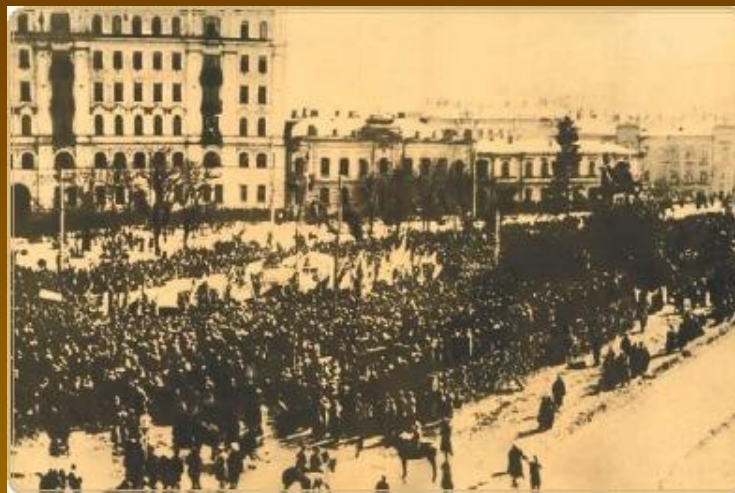
Існували й регіональні партії, наприклад, Українська демократично-хліборобська партія. Вона діяла на Полтавщині і відстоювала право приватної власності на землю.

Гасло автономії України

М. Грушевський виступав проти надання національно-визвольному рухові поміркованого, переважно культурницького напрямку і закликав не чекати Установчих зборів, а добиватися якнайширшої національно-територіальної автономії, яка «більш-менш наближається до державної самостійності». Автономна Україна мала постати на землях, де українське населення становило більшість.

Майбутню Російську республіку М. Грушевський розглядав як федерацію. При цьому він відкидав гасло «Україна — для українців!».

19 березня (1 квітня) Центральна Рада організувала в Києві маніфестацію, у якій взяло участь близько 100 тис. осіб. На Софійській площі відбулося віче, де пролунали вимоги скликання Установчих зборів і Українського національного конгресу з метою запровадження автономії.

Маніфестація на Софійській площі

Об'єднання національних громадських і політичних сил відбулося під час діяльності **Українського національного конгресу**, який відкрився в Києві **19 (6) квітня 1917 р.** Конгрес схвалив гасло автономії України у складі Російської федеративної республіки. Соціально-економічних питань делегати практично не торкалися.

Український національний конгрес підтвердив повноваження Центральної Ради як крайового органу влади і обрав її новий склад. Він розширювався за рахунок представників національних меншин на 15 %.

Головою Центральної Ради було обрано М. Грушевського, заступниками — С. Єфремова і В. Винниченка. Національний конгрес, будучи легітимним виразником національної волі, офіційно передав свої повноваження Центральній Раді.